OPERATÍVNE POKYNY pre OKRESNÉ ÚRADY

Vydáva: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**
sekcia verejnej správy

Ročník: **2025**	**3. júna 2025**	Čiastka: **1**

O B S A H

IX/1 USMERNENIE generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k novele zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k ochrane drevín účinnej od 23. júla 2024

IX/1/2025

USMERNENIE
generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k novele zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k ochrane drevín účinnej od 23. júla 2024

Určené pre: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov a obciam

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia ochrany prírody a krajiny
Číslo: 1/2025-6
Bratislava 15. mája 2025

Číslo telefónu: 02/59562172

Čl. I
Úvodné ustanovenia

(1) Predmetom tohto usmernenia je usmernenie orgánov ochrany prírody a krajiny ohľadom **postupu v konaniach týkajúcich sa ochrany drevín** v nadväznosti na novelu zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“), ktorá nadobudla účinnosť 23. júla 2024 - zákon č. 202/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z.

(2) Účelom novely zákona č. 543/2002 Z. z. je:
a) zjednodušiť postup pri výrube drevín, odstránenie zbytočného byrokratického zaťaženia obyvateľov, ako aj odstránenie zásadných nedostatkov v súčasnej právnej úprave, ktoré vyplývajú z aplikačnej praxe,
b) zabezpečiť sprehľadnenie krajiny, čo možno považovať za významné preventívne opatrenie na zníženie nebezpečných stretov človeka s medveďom hnedým (Ursus arctos), ako aj na zníženie škôd spôsobovaných zverou na poľnohospodárskych plodinách a ovocných sadoch.

Čl. II
K § 47 ods. 4
Dreviny, na ktorých výrub sa nevyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody

(1) Podľa § 47 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. sa súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny nevyžaduje na:
a) **stromy** s obvodom **kmeňa do 60 cm**, meraným **vo výške 130 cm** nad zemou, a **súvislé krovité porasty s výmerou do 20 m^2**, ak ide o drevinu rastúcu v zastavanom území obce na pozemkoch, ktoré sú územným plánom obce určené na zastavanie,
b) **stromy** s obvodom **kmeňa do 80 cm**, meraným **vo výške 130 cm** nad zemou, a súvislé **krovité porasty s výmerou do 100 m^2**, ak ide o drevinu rastúcu v zastavanom území obce na pozemkoch, ktoré nie sú územným plánom obce určené na zastavanie,

c) **stromy** s obvodom **kmeňa do 90 cm**, meraným **vo výške 130 cm** nad zemou, a súvislé **krovité porasty s výmerou do 200 m^2**, ak ide o drevinu rastúcu za hranicami zastavaného územia obce.

(2) **Zastavaným územím obce** sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. rozumie zastavané územie obce evidované v katastri nehnuteľností - príloha č. 5 k vyhláške Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 461/2009 Z. z.“). Podľa tejto vyhlášky pozemok umiestnený v zastavanom území obce má kód umiestnenia pozemku 1 a pozemok umiestnený mimo zastavaného územia obce má kód umiestnenia pozemku 2.

(3) V prípade pochybností či v konkrétnom prípade ide o **pozemok určený územným plánom na zastavanie** odporúčame orgánom ochrany prírody a krajiny osloviť príslušnú obec o vydanie územnoplánovacej informácie, z ktorej bude zrejmé, či ide o takýto pozemok.

(4) Podľa § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. sa ustanovenie § 47 ods. 4 písm. a) nepoužije, ak drevina rastie:
a) na cintorínoch,
b) v zastavanom území obce na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len „verejná zeleň“) alebo
c) ako solitér, stromoradie, súčasť aleje alebo remízy.

(5) Ak drevina spĺňa čo i len jednu z podmienok uvedených v § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z., jej výrub podlieha vydaniu súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. bez ohľadu na obvod jej kmeňa, ak ide o strom alebo bez ohľadu na výmeru, ak ide o krovitý porast.

(6) Podľa § 47 ods. 4 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. sa súhlas orgánu ochrany prírody nevyžaduje, **ak výrub povolí alebo nariadi orgán štátnej správy podľa osobitných predpisov**. V praxi pôjde napríklad o prípady, keď je výrub drevín právoplatne povolený orgánom štátnej správy podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov alebo podľa § 14 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“) alebo právoplatne nariadený orgánom štátnej správy podľa § 9 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov alebo podľa § 11 ods. 3 cestného zákona.

(7) Podľa § 47 ods. 4 písm. k) a l) zákona č. 543/2002 Z. z. sa súhlas orgánu ochrany prírody nevyžaduje **na krovité porasty, ak rastú vo viniciach, za účelom výsadby nového viniča** a na **krovité porasty, ak rastú na svahom tvorenom medziradí ovocných sadov alebo viníc**.

(8) Príslušnosť pozemku k **ovocnému sadu** alebo **vinici** sa určuje podľa evidencie katastra nehnuteľností - príloha č. 1 k vyhláške č. 461/2009 Z. z. a prílohy č. 8 k vyhláške Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Čl. III
K § 47 ods. 10
Oznamovanie výrubov drevín v územiach s 2. a 3. stupňom ochrany

(1) Podľa § 47 ods. 10 zákona č. 543/2002 Z. z. ten, kto chce v súlade s § 47 ods. 4 písm. a) vyrúbať drevinu, ktorá rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, je **povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody** pred plánovaným uskutočnením výrubu. Orgán ochrany prírody v lehote 15 pracovných dní od doručenia tohto oznámenia **môže stanoviskom činnosť obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jej vykonania**, ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny. **Ak orgán ochrany prírody v ustanovenej lehote stanovisko nevydá, považuje sa za súhlasné**.

(2) Toto ustanovenie zákona sa vzťahuje na dreviny rastúce v zastavanom území obce aj na dreviny rastúce mimo zastavaného územia obce. Konkrétne ide o dreviny, ktorých obvod kmeňa, ak ide o stromy, resp. ktorých výmera, ak ide o kry, je menšia, ako sa uvádza v ustanovení § 47 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z.

(3) Príslušným orgánom ochrany prírody a krajiny na konanie po doručení oznámenia je súlade s § 68 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. **okresný úrad**.

(4) Na predmetné konanie sa v súlade s § 81 ods. 2 písm. m) zákona č. 543/2002 Z. z. **nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní**, t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

(5) Ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny v danom chránenom území alebo jeho ochrannom pásme, orgán ochrany prírody a krajiny oznámený výrub obmedzí, zakáže alebo určí podmienky jeho vykonania. K doručenému oznámeniu by si mal orgán ochrany prírody a krajiny vopred vyžiadať odborné stanovisko od príslušnej správy Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky alebo správy národného parku. Pokiaľ na základe odborného posúdenia nie je potrebné výrub drevín obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jeho vykonania, orgán ochrany prírody a krajiny môže v príslušnej lehote oznamovateľovi písomne oznámiť, že výrub môže uskutočniť.

Čl. IV
Záverečné ustanovenia

(1) Konania o vydaní súhlasu na výrub drevín podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. začaté do 23. júla 2024 **sa dokončia už podľa znenia zákona č. 543/2002 Z. z. účinného od 23. júla 2024**. Pokiaľ teda bola na orgán ochrany prírody a krajiny doručená žiadosť o vydanie súhlasu na výrub drevín pred 23. júlom 2023, pričom na základe novely tohto zákona účinnej od 23. júla 2024 sa takýto súhlas už nevyžaduje, príp. sa vyžaduje len sčasti, orgán ochrany prírody a krajiny v súlade s § 82 ods. 9 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. takéto konanie zastaví, príp. zastaví len v príslušnej časti.

(2) Ak bolo už vydané právoplatné rozhodnutie o výrube drevín pred 23. júlom 2024, žiadateľ má možnosť v prípade potreby požiadať príslušný orgán ochrany prírody a krajiny o jeho zmenu podľa § 89 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z.

(3) Podľa § 104k zákona č. 543/2002 Z. z. na ukladanie sankcií za porušenie ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom pred 23. júlom 2024, ku ktorému došlo pred 23. júlom 2024, sa použijú ustanovenia zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom od 23. júla 2024, ak sú pre toho, kto porušil tento zákon, priaznivejšie.

Čl. V
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

a) usmernenie generálnej riaditeľky sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k postupu v konaniach podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností IX/5/2020 z 20. júla 2020,
b) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k aplikácii zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov IX/2/2019 zo 16. augusta 2019,
c) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k ochrane drevín IX/1/2017 z 19. mája 2017,
d) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k ochrane prírodných biotopov IX/2/2017 z 19. mája 2017,
e) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k posudzovaniu vplyvov plánov a projektov na územia Natura 2000 IX/3/2017 z 19. mája 2017,
f) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k vyhlasovaniu ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny podľa § 50 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov IX/4/2017 z 19. mája 2017,
g) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k vyhlasovaniu ochranných zón hniezdnych lokalít chránených druhov vtákov IX/5/2017 z 19. mája 2017,
h) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k zmenám povinností pre držiteľov exemplárov druhu *Psittacus erithacus* (papagáj sivý – žako) a druhu *Lygodactylus williamsi* (gekón) IX/6/2017 z 19. mája 2017,
i) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny a generálnej riaditeľky sekcie financovania a rozpočtu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k úhrade výdavkov súvisiacich s výkonom funkcie člena stráže prírody IX/5/2014 z 18. novembra 2014,
j) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k rozsahu náhrady škody spôsobenej na poľovnej raticovej zveri určenými živočíchmi IX/4/2014 z 9. októbra 2014,
k) usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k zabezpečeniu starostlivosti o chránené živočíchy IX/3/2014 zo 16. júna 2014,
l) operatívny pokyn generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k postupu pri poskytovaní náhrady škody spôsobenej živočíchom podľa § 97 až 102 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov IX/1/2014 z 12. mája 2014.

Čl. VI
Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Ing. Kamil Kyšeľa, PhD., v. r.
generálny riaditeľ
sekcie ochrany prírody a krajiny
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky